

ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені І.І. МЕЧНИКОВА

Факультет романо-германської філології
Кафедра лексикології і стилістики англійської мови

професор Хмарський В.М.

" _____ " _____ 2020 р.

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ

Густаторний код культури

Рівень вищої освіти Третій (доктор філософії)

Спеціальність 035 Філологія

2020 рік

Розробник: Колегаєва Ірина Михайлівна доктор філологічних наук, професор,
завідувачка кафедри лексикології і стилістики англійської мови

Навчальна програма затверджена на засіданні кафедри лексикології і стилістики
англійської мови

Протокол № 1 від "30" серпня 2020 року

Завідувач кафедри

Колегаєва І.М.

Обговорено та рекомендовано до затвердження навчально-методичною комісією
(НМК) факультету романо-германської філології

Протокол № 1 від "31" серпня 2020 року

Голова НМК

Телецька Т.В.

Вступ

Навчальна програма дисципліни "Густаторний код культури" складена відповідно до освітньо-наукової програми підготовки докторів філософії спеціальності 035 Філологія.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є лексичне поле на позначення смакової (густаторної) сенсорики людини як лінгвокультурологічний феномен.

Місце навчальної дисципліни в структурі освітнього процесу. Викладається на другому році навчання (2-й семестр).

Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів:

1. Нейролінгвальні механізми утворення сенсорної лексики
2. Густаторна лексика як відбиття культурологічної специфіки етносу

Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета – ознайомити здобувачів вищої освіти із засадами нейролінгвістичних досліджень в ракурсі лінгвокультурології як прояву антропоцентризму сучасної лінгвістики.

Завдання: поглибити знання в сфері лінгвокультурології; сформувати чітке розуміння нейробіологічних процесів як підґрунтя лінгвального семіозису; висвітлити детермінізм формування етноспецифічної картини світу у секторі густаторних уподобань носіїв культури.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів таких **компетентностей:**

загальні компетентності (ЗК):

ЗК-1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, генерування нових ідей.

ЗК-2. Здатність до пошуку, систематизації та критичного аналізу інформації з різних джерел.

спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК):

СК-1. Здобуття глибинних знань у галузі філології, зокрема засвоєння основних концепцій, розуміння теоретичних і практичних проблем, історії розвитку та сучасного стану наукових філологічних знань, оволодіння термінологією з досліджуваного наукового напрямку.

СК-2. Здатність збирати дані для філологічного дослідження, систематизувати та інтерпретувати їх.

СК-3. Здатність аналізувати філологічні явища з погляду фундаментальних філологічних принципів і знань, класичних та новітніх дослідницьких підходів, а також на основі відповідних загальнонаукових методів.

СК-4. Здатність розв'язувати широке коло проблем і завдань у галузі філології на основі розуміння їх природи, чинників впливу, тенденцій розвитку із використанням теоретичних і експериментальних методів.

СК-5. Здатність до реалізації завдань міждисциплінарних філологічних досліджень.

СК-6. Здатність планувати й організовувати професійну і науково-інноваційну діяльність у галузі філології, зокрема в ситуаціях, що потребують нових стратегічних підходів.

Програмні результати навчання:

ПРН-1. На основі системного наукового світогляду аналізувати складні явища суспільного життя, пов'язувати загальнофілософські проблеми з вирішенням завдань, що виникають у професійній та науково-інноваційній діяльності, застосовувати емпіричні й теоретичні методи пізнання.

ПРН-2. Знати основні класичні та новітні філологічні концепції, фундаментальні праці конкретної філологічної спеціалізації, глибоко розуміти теоретичні й практичні проблеми в галузі дослідження.

ПРН-3. Уміти проводити огляд, критичний аналіз, оцінку й узагальнення різних наукових поглядів у галузі дослідження, формулювати й обґрунтовувати власну наукову концепцію;

ПРН-4. Обирати адекватну предмету філологічного дослідження методологію, запроваджувати сучасні методи наукових досліджень для розв'язання широкого кола проблем і завдань у галузі філології;

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 90 годин, що становить 3 кредити ЄКТС.

2. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Нейролінгвальні механізми утворення сенсорної лексики

Тема 1. Перша сигнальна система і різновиди сенсорики.

Тема 2. Нейробиологічне формування густаторної сенсорики в філогенезі і онтогенезі.

Тема 3. Нейролінгвальне формування густаторної сенсорики в етнодетермінованому філогенезі.

Змістовий модуль 2. Густаторна лексика як відбиття культурологічної специфіки етносу

Тема 4. Феномен смаку у нейробиології і психології людини.

Тема 5. Етнокультура як фактор формування смакових уподобань мовців.

Тема 6. Фразеологічний фонд етноспецифічної мови як дзеркало густаторного коду культури.

3. Рекомендована література

Основна

1. Бацевич Ф. С. Основи комунікативної лінгвістики. – Київ, 2004.
2. Карвасарский Б.Д. Клиническая психология - М.,2004 <http://koob.ru>
3. Кочерган М. П. Загальне мовознавство. – К, 2008.
4. Кубрякова Е.С. Язык и знание. Роль языка в познании мира. – М., 2004.
5. Кубрякова Е.С. и др. Краткий словарь когнитивных терминов. – М., 1996.
6. Общая психология: Под общ. ред. проф. А. В. Карпова. — М., 2005.
7. Селіванова О.О. Сучасна лінгвістика: напрямки та проблеми. – Полтава, 2008

Додаткова

1. Лекторский В. А. Восприятие // Новая философская энциклопедия : в 4 т. — М. 2010.
2. Селіванова О.О. Лінгвістична енциклопедія. – Полтава, 2010.
3. Филиппова Г. Г. Психология материнства – М, 2002.

Електронні інформаційні ресурси

1. Колегаева И.М. Еще раз о роли сигнальных систем в познании и означивании мира, или почему текут слюнки при слове лимон. *Записки з романо-германської філології*. 2(39), 2017. С. 39-47. URL: [doi:http://dx.doi.org/10.18524/2307-4604.2017.2\(39\).118611](https://doi.org/10.18524/2307-4604.2017.2(39).118611).
2. Матузкова О.П., Діброва І.В. Харчовий код культури у фразеології англійської, української та грецької мов. *Записки з романо-германської філології*. 2(43), 2009. С. 189-208. URL: [http://dx.doi.org/10.18524/2307-4604.2019.2\(43\).186245](http://dx.doi.org/10.18524/2307-4604.2019.2(43).186245).
3. Телецька Т.В., Іщук Є.Г. Гастроніми у складі фразеологізмів сучасної французької мови у зіставленні з українською. *Сучасні студії з романської і германської філології: Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції*: м. Одеса, 15 травня 2020 р. / За редакцією д.філол.н., проф. Колегаєвої І.М. Одеса: КП ОМД, 2020. С. 31-33. URL: <http://liber.onu.edu.ua/studi.pdf>
4. <https://sci.house/osnovyi-psihologii-scibook/sensornyie-obrazyi-34786.html>

4. Форма підсумкового контролю успішності навчання

Залік

5. Методи діагностики успішності навчання

Оцінювання усних відповідей, письмових завдань, що виносяться на самостійне опрацювання, усна відповідь під час складання заліку.